Foderkorrektioner på grisebedrifter

Chefkonsulent Per Tybirk

11012022

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug

SEGES INNOVATION

Indhold

- Generelle regler
  - Foderdokumentationsregler overordnet
  - Periodeafgrænsning og hvad ændres fra plan til regnskab
- Problemområder
  - Ikke bruge analyser af hjemmeblandet foder = Bøvl!!!
  - Flere ejendomme og kun én korrektionstype
    - Tilkøbte ejendomme
  - Polte i sobesætning kan blokere type 2 slagtesvin
  - Opformerings- og avlsbesætninger

Ønsker til (inkl. næsten aftalte løsninger) for de værste problemer

SEGES INNOVATION

Type 1 (vægtkorrektion) og type 2

- Man kan kun bruge normtallet direkte for søer
- Smågrise og slagtesvin skal minimum vægtkorrigeres (type 1)
- Man kan vælge at bruge type 2 pr. dyregruppe for:
  - Alene N
  - Alene P
  - Både N og P = ? Logikken siger ja, formulering er svær at forstå!

  - ”Det er muligt at lave type 2 korrektion for enten N eller P. For hver husdyrtype skal data for hele virksomheden samles, og der må kun anvendes én korrektionsformel.”
  - Der burde nok stå: For hver ”husdyrtype og næringsstof”

SEGES INNOVATION

Dokumentationskrav, type 2, søer, smågrise og slagtegrise

- ”Fakturaer på køb og salg af dyr, slagteriafregning/opgørelse fra slagteriet, effektivitetskontrol, fakturaer på købt foder”

- I praksis er det effektivitetskontrol, man bruger – og ofte sammen med de(n) anvendte blanderecept(er)
  - E-kontrol kan indeholde alle foderdata – men ofte skal man bruge blanderecepten til dokumentation, fordi ikke alle får alle foderdata korrekt ind i E-kontrollen – som kun har brug for FEsv pr. kg mix og samlet foderforbrug i kg eller FEsv for at kunne beregne foderforbruget

SEGES INNOVATION

Tidsperioder for gødningskorrektion, 2021/22

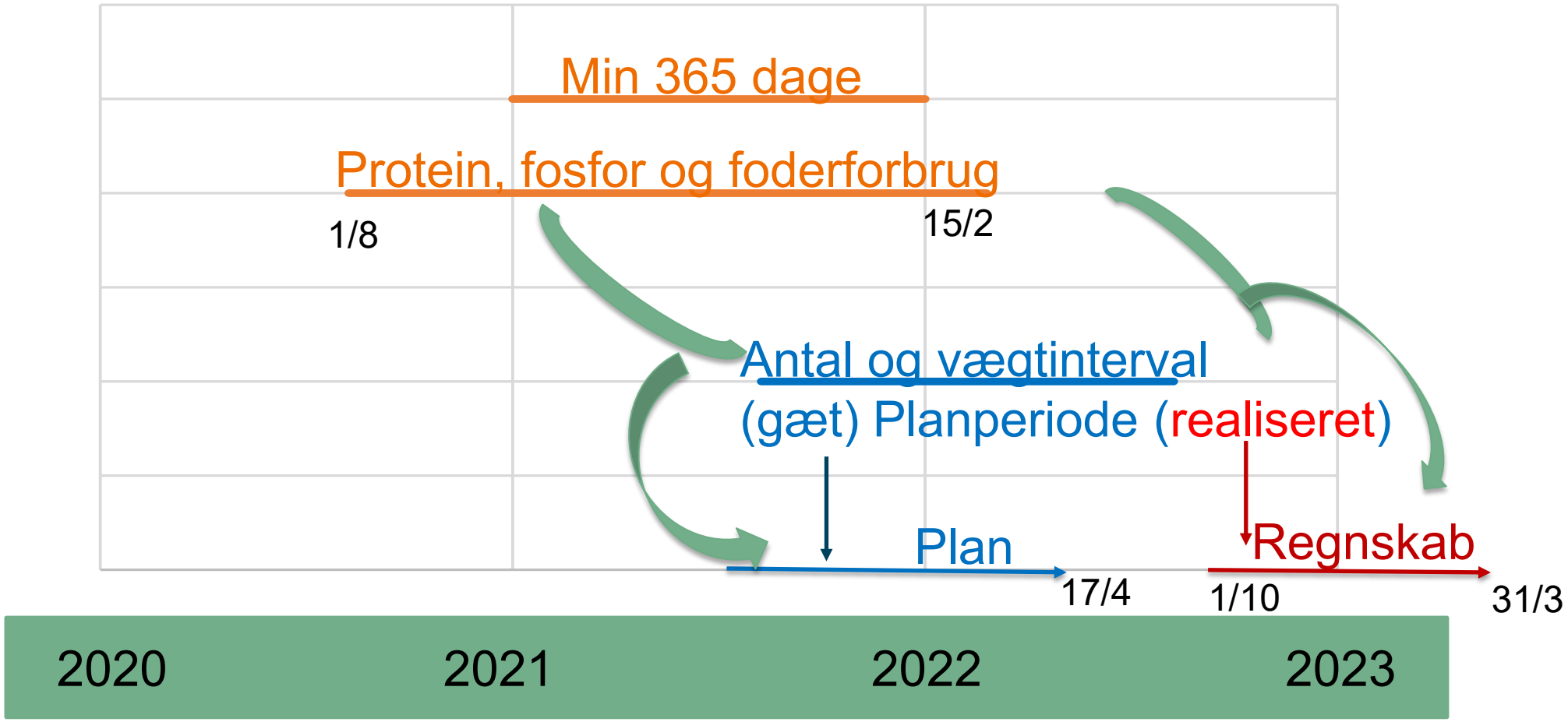

SEGES INNOVATION

Tidsperioder for gødningskorrektion, 2021/22

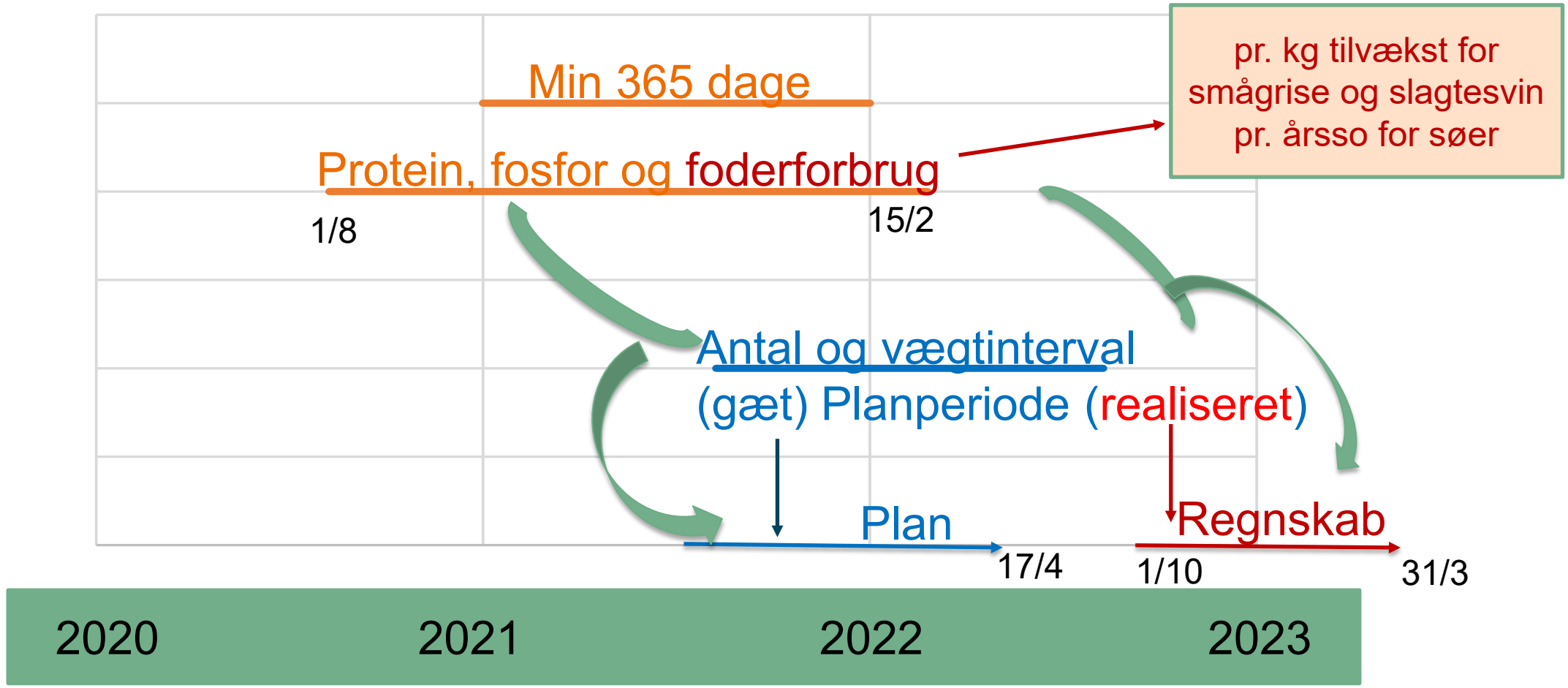

SEGES INNOVATION

Hjemmeblandere

- Foderets indhold skal være beregnet med tabelværdier:
  - Herunder SEGES-værdier for årets kornhøst
  - Hvis man har brugt egne analyser af korn til foderoptimering
    - Genberegne foder med SEGES-tabelværdier
    - Brug mineralfirma eller foderkonsulent
    - Ofte ret umuligt i praksis!
    - Men 50% chance for gevinst, (hvis højere proteinindhold end tabelværdi i eget korn!
    - Lidt tåbelig regel, som ikke har været håndhævet i praksis
      - Håndhævelse vil give systematiske fejl i forhold til faktisk indhold i gyllen!
      - Men kan LBST finde på at håndhæve dette ?

SEGES INNOVATION

Problematikker flere ejendomme

- Reglerne siger
  - Enten type 1 eller type 2 på samme dyretype på alle ejendomme
  - Fra 2021/22 må tilkøbte ejendomme dog bruge type 1, mens resten har type 2
    - Kun kommet i bekendtgørelsen – ikke i vejledningen
- GHI og Mark Online har (i morgen: GHI Har haft) problemer med håndteringen!
  - Ved indberetningen vælges pr. ejendom automatisk type 1, hvis type 2 er større end type 1 (og omvendt)
  - Det betyder, at man ikke kan indberette type 2 større end type 1
  - Hvis alle type 2 er mindre end type 1 = ejendomsvis indberetning OK
  - Hvis én type 2 større end type 1 på en ejendom = kun fælles beregnet type 2 på tværs af ejendomme kan gøre det fagligt korrekt på bedriftsniveau
    - Til gengæld er indhold i den enkelte gyllebeholder ikke korrekt, kun summen

SEGES INNOVATION

Løsning på vej

- Det skal blive muligt at vælge type 2 for en ejendom, selv om type 1 er bedst på denne ejendom
- Så kan man efterleve reglen om enten alle type 1 eller alle type 2.
- Måske allerede i 2021/22 – så hold lige hesten på relevante bedrifter
  - Allerede i morgen er prognosen!

SEGES INNOVATION

N og/eller P

- Reglernes hensigt:
  - Enten type 1 eller type 2 pr. næringsstof pr. dyregruppe
- Eksempel soejendom med 3 ejendomme med søer, smågrise og slagtegrise
  - Soejendom: Søer type 2 korrigeres med P (type 1 for N)
  - Smågriseejendom: smågrise type 2 korrigeres for N (type 1 for P)
  - Slagtesvineejendom: Slagtegrise type 2 korrigeres for både N og P
    - ”Det er muligt at lave type 2 korrektion for enten N eller P. For hver husdyrtype skal data for hele virksomheden samles, og der må kun anvendes én korrektionsformel.” ????
  - Lars Paulsen er enig med mig i, at man må som i eksemplet!
  - Gad vide om det kan håndteres i GHI og Mark Online ?

SEGES INNOVATION

Ideel situation for den ansvarlige for gødningsplanen:

- Der er brug for:
  - Foderforbrug i FEsv, råprotein (total), g pr FEsv og fosfor, g pr FEsv
  - Pr ejendom og dyretype – eller evt. pr bedrift og dyretype
- Andre (svineproducent og/eller svinerådgiver) har ansvaret for
  - Ordentlig E-kontrol uden fejl og gerne med alle foderdata, dvs. forbrug af alle foderkomponenter i den aktuelle dokumentationsperiode
  - Udskrift af blanderecept, fx én gang pr. måned – eller hver gang der ændres
  - Genberegnede blanderecepter med tabelværdier, hvis brugt egne analyser
    - (selv om det er tåbeligt)
  - At foderforbrug pr. kg tilvækst på E-kontrol har brugt FEsv pr. kg mix på blanderecepter
  - At der på basis af genberegnede blanderecepter er vist en gennemsnitsberegning af indhold pr. FEsv i hele dokumentationsperioden ud fra tabelværdierne.

SEGES INNOVATION

Andre problemområder

- Indkøbte polte i sobesætning

- Reglen er: polte større end ”normal slagtevægt” er ”gratis” med i årssoen
- Denne regel er tilsyneladende faldet ud af vejledningen – var relateret til dyreenheder og faldt ud, da DE forsvandt
- Men det gælder fortsat – har været der historisk – og landsgennemsnit for en årssos foderforbrug inkluderer polte fra de bliver indsat i løbestalden
  - Normal slagtevægt passer nok fint ved hjemmeavl (gæt 50% af polte)

- I praksis indkøbes polte fx hver 2. måned til karantænestald
- (7 ugers karantæne er minimumsanbefaling)

SEGES INNOVATION

Polteløsning bliver sandsynligvis

- Polte kan få sin egen dyretype op til den vægt, hvor de indgår i soholdet
  - Lars Paulsen er selv kommet med denne fine idé
- Så generer en karantænestald ikke type 2 muligheder for søer og slagtesvin
- Polte købes med alder og ukendt vægt – men der findes en alders-vægttabel
- Kan sandsynligvis håndteres med type 1 formler til slagtesvin og måske ligefrem med type 2 formler, hvis der er datagrundlag hertil

SEGES INNOVATION

Avl og opformering

- Avlsbesætninger med ornegrise og hjemmeafprøvning burde have lave type 2 korrektioner, især for N
  - Ekstremt effektive på foderforbrug og kun lidt mere protein end standard
  - Jeg ved ikke om de bruger type 2 i praksis ?
- Opformeringsbesætninger er i princippet slagtesvinebesætninger med lidt lavere og ret varierende afgangsvægt
  - Vi anbefaler mindre protein end til slagtesvin, så de ikke bliver magre
  - Men de sælges ofte på alder uden vægtdokumentation
  - Med vægtdokumentation kan de håndteres som slagtesvin – med type 2

  - Godt spørgsmål: skal disse polte også håndteres som separat dyretype ?
    - Det vil jo nok være en fordel at kunne vælge dette (med type 1 korr = slagtesvin)

SEGES INNOVATION

Egne analyser ved hjemmeblandet foder

- **Vi har ikke diskuteret løsninger med LBST endnu !**
  - Men det er et stort problemområde, hvis det blev håndhævet nidkært!
  - Det er ret meningsløst at genberegne med tabelværdier med 50% chance for gevinst - og flere høstår involveret
  - Fx vil højt protein i eget korn, som giver mindre brug af sojaskrå, altid have gavn af at omregne med tabelværdier!
- Kunne indbefatte mere håndfaste foderdokumentationskrav for at få lov til at bruge egne analyser
- Kunne fx være min 6 udskrifter af blanderecept i dokumentationsperioden
- Eller alternativt, at alt foder fordelt på ingredienser fremgår af E-kontrol
  - Det har nogle allerede

SEGES INNOVATION

FRATS – dvs. grise fra 7-115 kg

- Kan håndteres som smågrise og slagtesvin med type 1
- Ofte kan foderopgørelser ikke adskilles, da de ikke vejes undervejs
- Derfor bruges type 2 for slagtesvin på perioden ca. 7-115 kg

- I praksis er såkaldt Dobbelt FRATS lidt problematisk (ca. 50% solgt ved 30 kg)
  - Fordi andel solgte ved ca. 30 kg kan være ret forskellig i dokumentationsperiode og aktuel periode
- Ved Dobbelt FRATS vil det være en god idé at dokumentere smågrise og slagtesvin hver for sig, hvis muligt!
- Reglerne er som ved normal (enkelt) FRATS
  - Fungerer ok ved stabil drift (= samme procentdel sælges ved 30 kg)

SEGES INNOVATION

Ønskeseddel

- GHI og Mark Online skal kunne håndtere valg af type 2 , selv om type 1 er bedst
  - Så kan regler overholdes - og den enkelte gyllebeholder bliver mere korrekt
  - Det arbejdes der på ☺. Måske allerede i 2021/22 – dvs. i morgen!
- Polte bliver separat dyretype – det arbejdes der på ☺ timing = ?
  - Så en karantænestald ikke forhindrer type 2 korrektion af slagtesvin
- Der kunne indføres en bagatelgrænse, så mindre ejendomme kunne køre type 1, mens hovedparten kører type 2. (fx min 80% af N type 2, hvis type 2)
  - Tilkøbte ejendomme har denne mulighed fra 2021/22 - i bekendtgørelsen
- Vi drømmer om at få lov at bruge egne analyser hos hjemmeblandere.
  - Til gengæld kunne vi hjælpe med lidt mere ”håndfaste” dokumentationsregler

SEGES INNOVATION

Spørgsmål ?

SEGES INNOVATION